לְבַעֲרָם: ו [ט]נָהֲגוּ לְגָרֵר הַכְּתָלִים וְהַכִּסְאוֹת שֶׁנָּגַע בָּהֶם חָמֵץ, (כח) וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסְמֹכוּ. וְאִם יֵשׁ חָמֵץ בְּסֶדֶק שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְחַטֵּט אַחֲרָיו, (כט) יָטִיחַ עָלָיו מְעַט טִיט: ז [י]בָּצֵק שֶׁבְּסִדְקֵי עֲרֵבָה, (ל) אִם יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד חַיָּב לְבַעֵר, וְאִם לָאו, אִם הָיָה (לא) עָשׂוּי לְחַזֵּק בּוֹ שִׁבְרֵי הָעֲרֵבָה אוֹ לִסְתֹּם בּוֹ נֶקֶב, (לב) בָּטֵל בְּמִעוּטוֹ, (לג) וְאִם לָאו, חַיָּב לְבַעֵר: ח [כ]הָיוּ בּוֹ שְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים בִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת וְחוּט שֶׁל בָּצֵק בֵּינֵיהֶם, רוֹאִים (לד) כֹּל שֶׁאִלּוּ יִנָּטֵל הַחוּט נִטָּלִין עִמּוֹ, חַיָּב לְבַעֵר, וְאִם לָאו, (לה) אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בַּעֲרֵבָה, אֲבָל בְּבַיִת אַף עַל פִּי שֶׁאִם יִנָּטֵל הַחוּט אֵין נִטָּלִין עִמּוֹ, חַיָּב לְבַעֵר, מִפְּנֵי (לו) שֶׁפְּעָמִים מְקַבֵּץ אוֹתָם. [ל]הָיָה חֲצִי זַיִת בַּבַּיִת וַחֲצִי זַיִת בָּעֲלִיָּה, חֲצִי זַיִת בַּבַּיִת וַחֲצִי זַיִת בָּאַכְסַדְרָה, חֲצִי זַיִת בְּבַיִת זֶה וַחֲצִי זַיִת בְּבַיִת שֶׁלְּפָנִים מִמֶּנּוּ, [מ]הוֹאִיל וְאֵלּוּ הַחֲצָאֵי זֵיתִים (לז) דְּבוּקִים בַּכְּתָלִים אוֹ בַּקּוֹרוֹת אוֹ בַּקַּרְקָעוֹת אֵינוֹ חַיָּב

ט טוּר בְּשֵׁם רַאֲבַ״ן (סי׳ ח) עַל פִּי סָמָךְ מִן הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ב ה״ג).
י מִשְׁנָה שָׁם דַּף מ״ה (ע״א) כְּלִשָּׁנָא בַּתְרָא דְּרַב יְהוּדָה הָרִי״ף ׳ (יג:) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ב׳ (הט״ו). כ שָׁם (ע״ב) מֵימְרָא דִּשְׁמוּאֵל.
ל בַּעְיָא שָׁם וְלֹא נִפְשְׁטָא.
מ רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ב׳ (הט״ז) וְטוּר בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר (ח״ב קכב.) וְאָבִיו הָרֹא״ש (פ״ג סי׳ ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

וְהוּא הַדִּין אִם שׁוֹפְכִין לְתוֹכוֹ חֹמֶץ אוֹ שֵׁכָר אוֹ יֵין שָׂרָף. וְכֵן כָּתַב בִּתְשׁוּבַת נַחֲלַת שִׁבְעָה סִימָן ל״ה שֶׁאִם נָתַן בַּגְּבִינָה יֵין שָׂרָף כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַגְּבִינָה חָרִיף וְחָזָק וְלֹא מָכַר אוֹתָם קֹדֶם פֶּסַח שֶׁאָסוּר בַּהֲנָאָה מִשּׁוּם דִּלְטַעֲמָא עֲבִידִי וְלֹא בָּטְלִי, וְכֵן כָּתַב מַהֲרַ״ם מִלּוּבְּלִין (סי׳ קכא) בְּעִסָּה שֶׁנִּתְחַמְּצָה בִּשְׁמָרֵי שֵׁכָר שֶׁעָבַר עָלֶיהָ הַפֶּסַח, וְכֵן הוּא הַסְכָּמַת הָאַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן ט״ז וּבְפָנִים מְאִירוֹת (ח״א) סִימָן ק״ז. כָּתַב הַטַּ״ז (סק״ד) וּמִטַּעַם זֶה אִם הֶעֱמִיד הַמֵּי דְּבַשׁ שֶׁקּוֹרִין מָע״ד בִּשְׁמָרִים שֶׁל שֵׁכָר אָסוּר כָּל הַמָּע״ד בְּפֶסַח, וְאִם הֶעֱמִידוֹ גַּם בִּשְׁמָרִים שֶׁאֵינָם חָמֵץ הָוֵי לֵיהּ זֶה וָזֶה גּוֹרֵם וּמֻתָּר כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵעָה סוֹף סִימָן פ״ז (סי״א), וְנִרְאֶה לִי דְּכָאן בְּחָמֵץ חָמִיר טְפֵי כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ שֶׁל מַעֲמִיד תּוֹךְ הַפֶּסַח, עַיֵּן שָׁם שֶׁהָאֲרִיךְ וְהֶעֱלָה דְּיֵשׁ מְקִלִּין לִשְׁתּוֹת בְּיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח מָע״ד שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַמָּ״א סִימָן תמ״ז סָעִיף ה׳ בְּכָל דָּבָר שֶׁמְּבַשְּׁלִים בִּכְלִי חָמֵץ שֶׁיֵּשׁ לְהָקֵל בְּיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן. וְנִרְאֶה דְּזֶהוּ מִשּׁוּם דַּהֲוָה סָפֵק אִם הָיָה בֶּן יוֹמוֹ כְּשֶׁבִּשְּׁלוּ בּוֹ, וְאֲנַן קַיְימָא לָן סְתָם כֵּלִים אֵינָן בְּנֵי יוֹמָן, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן אָמְרִינַן אֲפִלּוּ בְּחָמֵץ סְתָם כְּלִי אֵינוֹ בְּנֵי יוֹמוֹ, אֲבָל אִם סָפֵק שֶׁמָּא הֶחְמִיצוּהוּ בְּשִׁמְרֵי שֵׁכָר אֵין מָקוֹם לְהָקֵל בּוֹ. וְכָל שֶׁכֵּן בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמְּבַשְּׁלִין הַמָּע״ד בְּכָל הַשָּׁנָה בְּיוֹרוֹת שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ יֵין שָׂרָף, דְּהָוֵי דָּבָר חָרִיף וְחָזָק וְנוֹתֵן טַעַם לְשֶׁכַח בַּמָּע״ד כַּיָּדוּעַ, לֹא מְהַנֵּי מַה שֶּׁאֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, וְאִם כֵּן אֵין כָּאן סָפֵק כְּלָל, עַל כֵּן שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִזֶּה אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן, וְכָל שֶׁכֵּן מִלֵּקַח הַמָּע״ד מֵאֵינוֹ יְהוּדִי בְּיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן דְּשֶׁמָּא מְעֹרֶב בּוֹ שֵׁכָר עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָתַב הַבֵּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי וְאִם לָקַח הַמָּע״ד קֹדֶם הַפֶּסַח מֵהַשְּׁמָרִים יֵשׁ לְהָקֵל עַיֵּן שָׁם, וּלְדַעְתִּי הוּא צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל. גְּבִינוֹת שֶׁהֶעֱמִיד בְּקֵבָה שֶׁהָיְתָה בִּכְלִי בָּלוּעַ מֵחָמֵץ, אָסוּר לְאָכְלוֹ וּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹתוֹ.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַחֲמִישִׁי לָזֶה שֶׁנִּתְחַמֵּץ בְּשִׁמְרֵי שֵׁכָר אָסוּר, שֶׁהֲרֵי בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן קי״ב וְסִימָן קט״ו (סוס״א) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרֹחָם (נתיב ה ח״ה) מַתִּירִין לְאַחַר שָׁלֹשׁ פְּעָמִים (וְכֵן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן ע״ה כָּתַב גַּם כֵּן עַל דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם עַיֵּן שָׁם, וְלָכֵן כָּתַב כְּהַאי גַּוְנָא לְהַתִּיר לְמִי שֶׁנִּזְהָר בְּאִסּוּר חָדָשׁ, אַךְ לֹא מְלָאנִי לִבִּי לְהַתִּיר לִשְׁתּוֹת בְּפֶסַח, אֲבָל לְהַשְׁהוֹתוֹ נִרְאֶה דְּמֻתָּר עַיֵּן שָׁם). וּבִשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן ט״ז דָּחָה זֶה, שֶׁלֹּא הַקֵּלּוּ אֶלָּא בְּפַת וְחָלָב שֶׁלָּהֶם דִּקְלִישׁ אִסּוּרַיְיהוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִסּוּר חָמֵץ דַּחֲמִיר, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר אַף בִּשְׁהִיָּה. אַךְ אִם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אַף שֶׁיֵּשׁ שִׁשִּׁים בַּגְּבִינוֹת כְּנֶגְדָּם, דִּלְטַעֲמָא עֲבִידִי וְלֹא בָּטְלִי. וּמִיהוּ כָּל זֶה (מס) אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וּבְדִיעֲבַד אִם שָׁכַח וְלֹא בִּעֲרוֹ, בֵּין בְּדָבָר הַמַּעֲמִיד בֵּין בְּדָבָר דִּלְטַעֲמָא עֲבִידָא, וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, (מט) יֵשׁ לְהַתִּיר בִּמְקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה בַּהֲנָאָה עַל יְדֵי הַשְׁלָכַת הֲנָאַת הַמַּעֲמִיד לְיָם הַמֶּלַח. *) וְכֵן בְּעִסָּה שֶׁנִּתְחַמְּצָה בִּשְׁמָרֵי שֵׁכָר (נ) שֶׁחַיָּב לְבַעֲרָהּ מִן הַדִּין אֲפִלּוּ יֵשׁ בָּעִסָּה שִׁשִּׁים נֶגְדָּהּ וּמִטַּעַם מַעֲמִיד דְּאֵין בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף וְכַנַּ״ל אִם שָׁכַח וְלֹא בִּעֲרָהּ וְעָבַר עָלֶיהָ הַפֶּסַח (נא) יֵשׁ לְהַתִּיר בִּמְקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה עַל יְדֵי הַשְׁלָכַת הֲנָאַת הַמַּעֲמִיד לְיָם הַמֶּלַח: ו (כח) וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסְמֹכוּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵין לִלְעֹג עַל הַמִּנְהָג לוֹמַר שֶׁהוּא מִנְהַג שְׁטוּת וְחֻמְרָא יְתֵרָא, אֶלָּא יֵשׁ לָזֶה (נב) סָמֶךְ מִן הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ג ה״ג), דְּאִיתָא שָׁם הַטָּח בֵּיתוֹ בָּצֵק חַיָּב לְבַעֵר: (כט) יָטִיחַ עָלָיו וְכוּ׳. וְזֶה מְהַנֵּי אֲפִלּוּ יֵשׁ בַּמָּקוֹם הַהוּא כַּזַּיִת וְיוֹתֵר, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ט׳ עַיֵּן שָׁם: ז (ל) אִם יֵשׁ כַּזַּיִת וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף (נג) דִּבְוַדַּאי מְבַטֵּל לֵיהּ כְּשֶׁעָשׂוּי לְחַזֵּק בּוֹ שִׁבְרֵי הָעֲרֵבָה, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן דַּחֲשִׁיב לֹא בָּטִיל: (לא) עָשׂוּי לְחַזֵּק בּוֹ וְכוּ׳ אוֹ לִסְתֹּם וְכוּ׳. וְאֵין חִלּוּק (נד) בֵּין אִם הָיָה זֶה בְּשׁוּלֵי הָעֲרֵבָה אוֹ לְמַעְלָה בִּשְׂפָתָהּ: (לב) בָּטֵל בְּמִעוּטוֹ.

הַיְנוּ אַף עַל גַּב דְּאִיכָּא פַּלְגֵי זֵיתֵי טוּבָא בְּשֶׁטַח כָּל הָעֲרֵבָה, כֵּיוָן דְּאֵינָן בְּמָקוֹם אֶחָד (נה) בָּטֵל כָּל אֶחָד בְּמִעוּטוֹ לְגַבֵּי הַכֶּלִי: (לג) וְאִם לָאו חַיָּב לְבַעֵר. וְדַוְקָא כְּשֶׁיֵּשׁ בֵּין הַכֹּל כַּזַּיִת דְּאָז הַכְּלִי מְצָרְפוֹ, אֲבָל כְּשֶׁלֹּא נִשְׁאַר בֵּין הַכֹּל כַּזַּיִת אֵין צָרִיךְ לְבַעֲרוֹ וַאֲפִלּוּ אֵין עָשׂוּי לְחַזֵּק וְכִדְמוּכָח בְּסָעִיף י״א. (ט) אָכֵן בֶּאֱמֶת יֵשׁ מַחֲלֹקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים בָּזֶה, דְּדַעַת הַרְבֵּה פּוֹסְקִים [א]דַּאֲפִלּוּ פָּחוֹת מִכַּזַּיִת צָרִיךְ בִּעוּר. וְדַוְקָא כְּשֶׁרָאוּי לַאֲכִילָה קְצָת, אֲבָל אִם הָיָה מְטֻנָּף קְצָת וּפָחוֹת מִכַּזַּיִת, אֵין צָרִיךְ לְבַעֵר לְכֻלֵּי עָלְמָא: ח (לד) כָּל שֶׁאִלּוּ יִנָּטֵל הַחוּט וְכוּ׳. דְּהָיָה הַחוּט עָב וְעַל כֵּן הוּא מְצָרְפָן, וְהָוֵי (נז) כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד, וְלָכֵן אֵינוֹ מוֹעִיל אֲפִלּוּ (נח) הָיָה עָשׂוּי לְחַזֵּק: (לה) אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר. וְדַוְקָא (נט) בְּשֶׁהָיוּ בְּמָקוֹם הָעָשׂוּי לְחַזֵּק הָעֲרֵבָה, דְּאִי לָאו הָכִי הַכְּלִי מְצָרְפָן וְכַנַּ״ל: (לו) שֶׁפְּעָמִים מְקַבֵּץ אוֹתָם. בְּעֵת שֶׁמְּכַבֵּד הַבַּיִת, (ס) וְהָוֵי בְּמָקוֹם אֶחָד: (לז) דְּבוּקִים וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (סא) בְּגֻמּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן, כְּדֵי לְהַשְׁווֹתָן, וְהָוֵי כְּמוֹ עָשׂוּי לְחַזֵּק דִּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף ז׳ דְּבָזֶה אֵינוֹ חַיָּב לְבַעֵר אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד. (סב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֵין דְּבוּקִים אֵין צָרִיךְ לְבַעֵר, כֵּיוָן דְּהָוֵי פָּחוֹת מִכַּזַּיִת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּמְקוֹמוֹ, וְלֹא חָיְשִׁינַן

*) ראה במשנה ברורה לקמן סימן תמ״ז ס״ק ק״ו, שם איתא: עִסָּה שֶׁנִּתְחַמְּצָה בִּשְׁמָרֵי שֵׁכָר שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שִׁשִּׁים נֶגֶד הַשְּׁמָרִים, אֲסוּרָה אֲפִלּוּ בַּהֲנָאָה, דִּשְׁמָרִים הָוֵי דָּבָר הַמַּעֲמִיד וְלֹא בָּטִיל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף וְהָוֵי כְּאִלּוּ כֻּלָּהּ אִסּוּר, וּמִכָּל מָקוֹם בִּמְקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה יֵשׁ לְהַתִּירוֹ בַּהֲנָאָה עַל יְדֵי שֶׁיַּשְׁלִיךְ הֲנָאַת הָאִסּוּר לְיָם הַמֶּלַח. וראה בשעה״צ שם.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מס) לְדַעַת רב פּוֹסְקִים: (מט) חֹק יַעֲקֹב (ס״ק טז) וּמְקוֹר חַיִּים (חידושים סק״י) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכא ס״ב): (נ) מַהֲרַ״ם לוּבְּלִין (סי׳ קכא) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יא): (נא) חֹק יַעֲקֹב (שם) וּמְקוֹר חַיִּים (שם): ו (נב) וּמִכָּל מָקוֹם רְאָיָה גְּמוּרָה לֵיכָא, דְּהָתָם כְּשֶׁטַח עַל הַכֹּתֶל כְּעֵין שֶׁטָּחִין בַּטִּיט, דְּיָכוֹל לְהִתְקַבֵּץ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד, אֲבָל לֹא בִּנְגִיעָה מוּעָטֶת [בַּ״ח (סי״א)]. וְהָעִנְיָן דְּיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם וְנָהֲגוּ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בְּמַשֶּׁהוּ: ז (נג) רַשִׁ״י (מה: ד״ה ה״ג איכא): (נד) דַּהֲלֹא דֵעָה זוֹ הִיא דַּעַת הָרִי״ף (יג:) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ב הט״ו) דְּפָסְקוּ כְּלִשָּׁנָא בַּתְרָא דְּרַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, וְלֹא סְבִירִי לְהוּ כְּאַבַּיֵּי דִּמְחַלֵּק בֵּין מְקוֹם לִישָׁה לְשֶׁלֹּא בִּמְקוֹם לִישָׁה, עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה בצק) וּבַאוּר הַגְּרָ״א: (נה) וְאֵין שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁהַכְּלִי מְצָרְפוֹ, כֵּיוָן שֶׁהוּא עָשׂוּי לְחַזֵּק בְּטֵלִין לְגַבֵּיהּ [עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ו)]: (נו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז): ח (נז) רַשִׁ״י (מה: ד״ה חייב), וּפָשׁוּט דְּבָזֶה אֲפִלּוּ אֵין בֵּינֵיהֶם כַּזַּיִת בִּשְׁלֵמוּת כִּי אִם בְּצֵרוּף הַחוּט גַּם כֵּן חַיָּב לְבַעֵר, וְהָא דְּנָקֵט בִּגְמָרָא דְּהָיוּ שְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים לְאַשְׁמְעִינַן דִּבְלֹא נִטָּלִין אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר: (נח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י): (נט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וְהַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ס) וְאַף דְּבַבַּיִת אֵינוֹ עָשׂוּי לְחַזֵּק, אֲפִלּוּ הָכִי אִי לָאו טַעֲמָא שֶׁעַל יְדֵי כִּבּוּד מִתְקַבֵּץ לֹא הָיָה חַיָּב לְבַעֵר, דְּכָל חֲצִי זַיִת עוֹמֵד בִּפְנֵי עַצְמוֹ בַּבַּיִת, וְלֵיכָא טַעֲמָא דְּצֵרוּף כְּמוֹ לְעֵיל גַּבֵּי כְּלִי שֶׁהַכְּלִי מְצָרְפָן [בַּ״ח (סי״ד) וְהַגְּרָ״א]: (סא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (פ״ב הט״ו) וְהָרַמַּ״ךְ (שם) וְהַכֶּסֶף מִשְׁנֶה (שם) [וְלֹא הָעְתַּקְתִּי דִּבְרֵי הַטַּ״ז (סק״ו) דְּהִשִּׁיגוּ עָלָיו עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים], וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ״א. וּמִכָּל מָקוֹם דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר מְגֻמְגָּם קְצָת, דִּבְסָעִיף י״א הָעְתִּיק שִׁיטַת הָרִ״י מִפְּרִי״ש דְּהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם צֵרוּף כְּלִי, וּמִמֵּילָא דְּבַבַּיִת דְּלֹא שַׁיָּךְ צֵרוּף כִּדְאִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי (פ״ג ה״ב) הֲבִיאוֹ הַגְּרָ״א (סי״א), אֲפִלּוּ אֵינָן דְּבוּקִים אֵין צָרִיךְ לְבַעֵר וְצָרִיךְ עִיּוּן: (סב) הָרֹא״ש (פ״ג סי׳ ב):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סכ״ח) כתב: אבל אם אינן עשוין לחזק שבריה ולא לסתום נקביה אם הן מדובקים בעריבה הרי העריבה מצרפתן לכזית וחייב לגורדן ולבערן. ואם אף כשנצרף כל הבצק שבעריבה שאינו עשוי לחזק ולסתום לא יהיה בו כזית אין צריך לבערו אלא די לו בביטול וכו׳. אבל אם אינו דבוק בה אלא הוא מונח בסדקים ברפיון ואין צריך לומר אם אינו מונח בסדק חייב לבערו אף על פי שכבר ביטל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

נ בְּרֵיְיתָא שָׁם.
ס תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ קכט).

לְבַעֵר, (יב) **אֶלָּא** (לח) **מְבַטְּלוֹ בְּלִבּוֹ וְדַיּוֹ:** **ט** * [נ]**חָמֵץ שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ** (לט) **קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ וְנִפְסַל מֵאֲכִילַת הַכֶּלֶב, אוֹ שֶׁשְּׂרָפוֹ בָּאֵשׁ** (מ) (קֹדֶם זְמַנּוֹ) (ר״ן (יד. ד״ה מלוגמא)) **וְנֶחֱרַךְ** * **עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב,** (מא) **אוֹ שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה** (מב) **וְטָח אוֹתוֹ בְּטִיט,** (מג) **מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח:** **י** (מד) [ס]**דְּיוֹ שֶׁהוּא מְבֻשָּׁל בְּשֵׁכַר שְׂעוֹרִים,**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

עָבַר וְשָׁהָה יֵשׁ לְהַתִּירוֹ בַּהֲנָאָה אַחַר הַפֶּסַח, בְּצֵרוּף הַטַּעַם שֶׁכָּתְבוּ מִקְצָת פּוֹסְקִים דְּעַכְשָׁו שֶׁכֻּלָּם מְבַטְּלִים אֵין לְהַחְמִיר כֻּלֵּי הַאי עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תמ״ז סָעִיף קָטָן י״ד מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם עַל מַה שֶּׁכָּתַב בְּבֵאֵר הֵיטֵב מִשּׁוּ״ת בַּ״ח (סי׳ קז). וְעַיֵּן סִימָן תמ״ח (ס״ק יא) בְּעִנְיַן שְׁמָרִים מֵחָמֵץ שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח: **ח** [יב] **אֶלָּא מְבַטְּלוֹ.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בַּמֶּגֶן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן א׳ לְעִנְיַן חֲצִי שִׁעוּר אִם אָסוּר מִן הַתּוֹרָה לְעִנְיַן

בְּאֵר הֵיטֵב

רַדְבַ״ז (ח״א סי׳ תפז) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). וְנִרְאֶה לִי דְּדִינוֹ כְּדָבָר שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בִּכְלִי חָמֵץ עַיֵּן סִימָן תמ״ז סָעִיף ה׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט). וְנִרְאֶה לִי שֶׁהָיְתָה הַקֵּבָה מֵעֵת לְעֵת בִּכְלִי חָמֵץ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵעָה סוֹף סִימָן פ״ז (ס״י), וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף קָטָן א׳. וְכָתַב הַבֵּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי וְנִרְאֶה לִי שֶׁהֶעֱמִיד בְּפֶסַח וְדוּק, וְלֹא יָדַעְתִּי לָמָּה: **ח** (יג) **אֶלָּא מְבַטְּלוֹ.** וְאִם אֵרַע שֶׁלֹּא בִּטֵּל חָמֵץ, חַיָּב לְבַעֵר בְּכָל גַּוְנָא.

בְּאוּר הֲלָכָה

כִּבּוּס בְּגָדִים מְבֹאָר כֵּן גַּם בַּטּוּר בְּשֵׁם רִאשׁוֹנִים לְהַתִּיר מִטַּעַם זֶה, וּמִדְּכָלַל שָׁם גַּם דִּין דִּנְיָרוֹת דְּבוּקִים מַשְׁמַע דְּהַכֹּל מִטַּעַם אֶחָד כְּדִבְרֵי הַפְּרִי חָדָשׁ. **וְהִנֵּה מַה שֶּׁמְּדַבְּקִין כּוֹרְכֵי סְפָרִים הַנְּיָרוֹת בְּדֶבֶק שֶׁל חָמֵץ אַף קֹדֶם פֶּסַח, לְדַעַת רִאשׁוֹנָה בְּוַדַּאי מֻתָּר דְּמִתְיַבֵּשׁ תֵּכֶף וְכַנַּ״ל, וּלְדַעַת הַיֵּשׁ מַחְמִירִין נַמִּי יֵשׁ לוֹמַר דְּמֻתָּר דְּהָא אֵין נִכָּר הֶחָמֵץ מִבַּחוּץ, וּמַה שֶּׁכָּתַב הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן בְּדַעַת הַיֵּשׁ מַחְמִירִין לַעֲשׂוֹת בְּלִילָה רַכָּה, יֵשׁ לוֹמַר דְּדַוְקָא בְּחַלּוֹנוֹת כָּתַב כֵּן** כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִבְלָע בֵּין הַסְּדָקִים וְלֹא יְבַצְבֵּץ מִבַּחוּץ, וּבִפְרָט לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַחֹק יַעֲקֹב (סק״י) דְּכֵיוָן דְּעִקָּרוֹ הוּא חָמֵץ נֶקְשֶׁה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּשֶׁנִּרְאֶה מִבַּחוּץ, וְלֹא הִזְכִּיר הַתְּנַאי שֶׁיְּהֵא בְּלִילָתוֹ רַכָּה, וְכֵן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קכא ס״ו) לֹא הִזְכִּיר תְּנַאי זֶה עַיֵּן שָׁם. וּבַר מִכָּל זֶה אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּעִנְיָנֵנוּ אֵינוֹ דּוֹמֶה לְחַלּוֹנוֹת, דְּשָׁם סוֹפוֹ עוֹמֵד לִגְרֹר הֶחָמֵץ מִן הַחַלּוֹנוֹת, וְכֵן לְעִנְיַן נְיָרוֹת דְּבוּקִים אֶפְשָׁר גַּם כֵּן שֶׁיַּפְרִידֵם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן כּוֹרְכֵי סְפָרִים דִּמְכֻסָּה מִבַּחוּץ וְנַעֲשֶׂה לְכַתְּחִלָּה עַל מְנָת שֶׁיִּשָּׁאֵר כָּךְ, אֶפְשָׁר דְּהוּא בִּכְלַל חָמֵץ שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפֹּלֶת שֶׁהוּא כִּמְבֹעָר:

ט * חָמֵץ שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ וְכוּ׳ וְנִפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב. דַּע דְּדַעַת הָרַאֲבַ״ד (פ״א ה״ב) **דְּבִשְׂאוֹר חַיָּב לְבַעֵר אֲפִלּוּ אִם נִתְעַפֵּשׁ עַד שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, וּלְדַעַת הָרַמְבַּ״ם אֵין לְחַלֵּק בָּזֶה,** וְעַיֵּן בַּמַּגִּיד מִשְׁנֶה (שם) וְכֶסֶף מִשְׁנֶה (שם) שֶׁהִכְרִיעוּ לַהֲלָכָה כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם וְכֵן הָעְתִּיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד). וְעַיֵּן בִּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א שֶׁהֵבִיאוּ סַעַד לְדִבְרֵי הָרַאֲבַ״ד מִתּוֹסֶפְתָּא דְּבֵיצָה פֶּרֶק א׳ (ה״ג), דְּאִיתָא שָׁם דִּשְׂאוֹר נִקְרָא מִשֶּׁיִּפָּסֵל לַאֲכִילַת כֶּלֶב, וְהַפְּרִי חָדָשׁ הִכְרִיעַ מִכֹּחַ זֶה דַּהֲלָכָה כְּהָרַאֲבַ״ד. וְהִנֵּה לִכְאוֹרָה הוּא תְּמֵיָּה גְּדוֹלָה עַל הָרַמְבַּ״ם מִתּוֹסֶפְתָּא זוֹ, **אָכֵן לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לוֹמַר דִּסְבִירָא לֵהּ לְהָרַמְבַּ״ם וְכָל הָעוֹמְדִים בְּשִׁיטָתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה שָׁם דְּאַף דְּחִיְּבָה הַתּוֹרָה לִשְׂאוֹר אַף שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, הֵינוּ כְּשֶׁנִּפְסַל מֵחֲמַת חִמּוּצוֹ שֶׁנִּתְחַמֵּץ כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה אַף לְכֶלֶב, דְּמִשּׁוּם זֶה לֹא נֶחְשַׁב כְּעָפָר [דְּהָוֵי כְּדָבָר חָמֵץ שֶׁשָּׁפְכוּ בְּתוֹכוֹ דָּבָר חָרִיף בְּיוֹתֵר וְאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹל מֵחֲמַת חֲרִיפוּתוֹ דַּעֲבוּר זֶה לֹא יִבָּטֵל מִמֶּנּוּ שֵׁם אֹכֶל], אֲבָל אִם הַשְּׂאוֹר נִתְקַלְקֵל כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב מֵחֲמַת עִפּוּשׁוֹ, שֶׁאַף אִם לֹא הָיָה נֶחְמָץ כָּל כָּךְ גַּם כֵּן לֹא הָיָה רָאוּי לְכֶלֶב מֵחֲמַת שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ וְנִפְסַד, שַׁפִּיר יֵשׁ לוֹמַר דְּזֶהוּ נֶחְשַׁב כְּעָפָר,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרִי״ף (יג:) דִּלְכָךְ אִם נִתְעַפֵּשׁ עַד שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב אֵינוֹ חַיָּב בְּבִעוּרוֹ מִשּׁוּם דְּהָוֵי כְּעָפָר, וְעַל כֵּן מַה לִּי אִם הֶחָמֵץ נַעֲשָׂה עָפָר אוֹ הַשְּׂאוֹר נַעֲשָׂה עָפָר. **וּבְיוֹתֵר מִזֶּה מָצָאתִי בַּכֶּסֶף מִשְׁנֶה שָׁם בְּפֶרֶק א׳ מֵחָמֵץ וּמַצָּה** (ה״ב) **שֶׁכָּתַב דְּאַף לְדַעַת הָרַאֲבַ״ד אִם נִפְסַל הַשְּׂאוֹר מֵאֲכִילַת כֶּלֶב פָּטוּר עַל אֲכִילָתוֹ, וְאֵינוֹ חַיָּב רַק בְּבִעוּרוֹ מִשּׁוּם דְּרָאוּי לְחַמֵּעַ בָּהּ עִסּוֹת אֲחֵרוֹת.** וְהִנֵּה הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יד) נִשְׁאַר בְּצָרִיךְ עִיּוּן עַל דְּבָרָיו מִתּוֹסֶפְתָּא הַנַּ״ל, וּלְפִי דְּבָרֵינוּ הַנַּ״ל נִיחָא. דְּהֵיכָא דְּאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב מֵחֲמַת עִפּוּשׁוֹ לֹא חִיְּבָתוּ הַתּוֹרָה וְכַנַּ״ל, וְרַק לְעִנְיַן בִּעוּר סְבִירָא לֵהּ לְהָרַאֲבַ״ד דְּחַיָּב. וַאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר דְּלֹא כַּכֶּסֶף מִשְׁנֶה אֶלָּא דִּלְדִבְרֵי הָרַאֲבַ״ד אֵין חִלּוּק בֵּין אֲכִילָה וּבֵין בִּעוּר, לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ם וְסִיעָתוֹ שַׁפִּיר יֵשׁ לוֹמַר סְבָרָא הַנַּ״ל דְּהֵיכָא דְּמֵחֲמַת עִפּוּשׁוֹ אֵינוֹ רָאוּי הַשְּׂאוֹר לְכֶלֶב אֵינוֹ חַיָּב בֵּין בַּאֲכִילָה וּבֵין בְּבִעוּר:

*** עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב.** וְאַף עַל גַּב דְּבִשְׁאָר אִסּוּרִים כֹּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת אָדָם מֻתָּר, שְׁאֵנֵי חָמֵץ שֶׁאֲפִלּוּ אֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת אָדָם רָאוּי לְחַמֵּץ בּוֹ עִסּוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּזֶה שֶׁיִּתְקַבְּצוּ בְּמָקוֹם אֶחָד. וּמִכָּל מָקוֹם בִּטּוּל (סג) צָרִיךְ לְכֻלֵּי עָלְמָא, וְאִם לֹא בִּטֵּל קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר אַחַר כָּךְ: (לח) **מְבַטְּלוֹ בְּלִבּוֹ וְדַיּוֹ.** דְּזֶהוּ (סד) בַּעְיָא בַּגְּמָרָא (מה:) אִם מִצְטָרְפִין, וְלָכֵן כֵּיוָן שֶׁבִּטֵּל, אַחַר כָּךְ הָוֵי לֵיהּ סְפֵקָא דְּרַבָּנָן וְאֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק: **ט** (לט) **קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ וְנִפְסַל וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב (סה) קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ. דְּאִם קֹדֶם פֶּסַח לֹא נִתְקַלְקֵל רַק מֵאֲכִילַת אָדָם, וּבְתוֹךְ הַפֶּסַח נִתְקַלְקֵל בְּיוֹתֵר עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב, הָיָה חַיָּב לְבַעֵר, כֵּיוָן שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ זְמַן חִיּוּב הַבִּעוּר הָיָה רָאוּי עֲדַיִן לַאֲכִילַת כֶּלֶב: (מ) **קֹדֶם זְמַנּוֹ.** לְאַפּוּקֵי (סו) לְאַחַר זְמַנּוֹ לֹא נִפְקָע אִסּוּרוֹ עַד דְּשָׂרִיף לֵיהּ לְגַמְרֵי: (מא) **אוֹ שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה וְכוּ׳.** שֶׁהָיָה לוֹ (סז) גּוּשׁ עָבֶה שֶׁל חָמֵץ, בֵּין עִסָּה קָשָׁה וּבֵין פַּת, וְיִחֲדוֹ לִישִׁיבָה קֹדֶם פֶּסַח. וְאַף דִּבְדַעְתֵּיהּ סִלְקוֹ מִתּוֹרַת אֹכֶל וּבִטְּלוֹ רַק לָזֶה, אֲפִלּוּ הָכִי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא טָח בְּטִיט לֹא מְהַנֵּי בִּטּוּלוֹ. וְטָח בְּטִיט לְחוּדֵיהּ לֹא מְהַנֵּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יִחֲדוֹ לִישִׁיבָה: (מב) **וְטָח אוֹתוֹ בְּטִיט.** וּבָזֶה מְהַנֵּי (סח) אֲפִלּוּ לֹא נִפְסַל הֶחָמֵץ מֵאֲכִילָה, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם (סט) דְּבַטְּלֵיהּ עַל יְדֵי זֶה מִשֵּׁם אֹכֶל. וְהִנֵּה מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּצָרִיךְ לָטוּחַ אוֹתוֹ מִכָּל צַד, אֲבָל בַּגְּמָרָא (שם) אִיתָא וְטָח פָּנֶיהָ בְּטִיט, וְאוּלַי דִּמְפָרֵשׁ ׳פָּנֶיהָ׳ (ע) הֵינוּ פְּנֵי הַכֹּפֶת שְׂאוֹר מִכָּל צַד: (מג) **מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח.** וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר (עא) בַּהֲנָאָה, אֲבָל בַּאֲכִילָה אָסוּר (עב) מִדְּרַבָּנָן עַד אַחַר הַפֶּסַח, וְאַף עַל גַּב דַּאֲכִילָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא דְּהָא נִפְסַל לַכֹּל, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא רוֹצֶה לֶאֱכֹל אָסוּר דְּהָא אַחְשְׁבֵיהּ. וְדַוְקָא בָּזֶה דְּאַחְשְׁבֵיהּ, (עג) אֲבָל אִם נָפַל מִמֵּילָא חָמֵץ זֶה שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל, אֲפִלּוּ רַק בְּרֻבּוֹ, אֵין לֶאֱסֹר לֶאֱכֹל אוֹתוֹ הַמַּאֲכָל, דְּהָא חָמֵץ זֶה הוּא כְּעַפְרָא בְּעָלְמָא. וְאַלְמוּדִ״י שֶׁעוֹשִׂין מִשֻּׁמַּן דָּגִים עִם לֶחֶם קָלוּי קֹדֶם הַפֶּסַח, (עד) אִם יָדוּעַ לוֹ שֶׁהַלֶּחֶם הָיָה קָלוּי כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב, מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח וְלִמְכֹּר לְעַכּוּ״ם, אֲבָל אָסוּר לְאָכְלָהּ, (עה) וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ לוֹ אָסוּר אַף לְקַיְּמוֹ וְלֵהָנוֹת מִמֶּנּוּ: **י** (מד) **דְּיוֹ שֶׁהוּא מְבֻשָּׁל וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב), וְעַיֵּן פְּרִי מְגָדִים [א]דְּאַאֵין דְּבוּקִים קָאֵי: **(סד)** אַחֲרוֹנִים: **ט (סה)** דְּעַפְרָא בְּעָלְמָא הוּא לֹא אֶמְרִינַן אֶלָּא אִם כֵּן אֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב, כִּדְמוּכָח מֵרִי״ף (יד.) בְּשִׁיטָה זוֹ, וְאַף שֶׁאַחַר כָּךְ נִתְקַלְקֵל בְּיוֹתֵר זֶה לֹא מְגָרַע חִיּוּבוֹ, וּכְמוֹ שֶׁהִסְכִּימוּ הַפּוֹסְקִים דְּאִם נִתְקַלְקֵל הֶחָמֵץ בְּתוֹךְ הַפֶּסַח עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב חַיָּב לְבַעֵר: **(סו)** רַ״ן וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: **(סז)** בִּגְמָרָא (מה:) אִיתָא כֹּפֶת שְׂאוֹר שֶׁיִּחֲדוּ לִישִׁיבָה, וּבִגְמָרָא (שם) אִיתָא בְּשֵׁם רַב טָח פָּנֶיהָ בְּטִיט, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י (ד״ה טח) לְתַקְנָהּ לִישִׁיבָה, וּמַשְׁמַע מִזֶּה דְּתַרְתֵּי בָּעִינַן יִחוּד לִישִׁיבָה וְגַם טָח פָּנֶיהָ בִּשְׁבִיל זֶה, וְטָח פָּנֶיהָ לְחוּד לֹא מְהַנֵּי. וְהִנֵּה בַּבַּ״ח (סי״ב) הִסְכִּים דְּטָח פָּנֶיהָ לְחוּד גַּם כֵּן מְהַנֵּי, וְהוֹכִיחַ זֶה מֵהָא דְּבָצַק שֶׁבְּסִדְקֵי הַכְּתָלִים. וּבֶאֱמֶת אֵינוֹ רְאָיָה, דְּזֶה חֲשִׁיב כְּיִחֲדוֹ לִישִׁיבָה דְּהֵיינוּ לְתַשְׁמִישׁ, וְכֵן מוּכָח בְּטוּר עַיֵּן שָׁם. וְגַם מַה שֶּׁהֵבִיא רְאָיָה מֵהָא דְּכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דִּמְהַנֵּי בַּעֲרֵבוֹת לְטוּחָן בְּטִיט [אֵינוֹ רְאָיָה], דְּהָתָם עַל מְעַט הַבָּצֵק שֶׁנִּמְצָא שָׁם בְּוַדַּאי מְהַנֵּי הַטִּיחָה; דְּמִתְעָרֵב מְעַט הַבָּצֵק עִם טִיט וַחֲשִׁיב כְּעַפְרָא בְּעָלְמָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא בְּכֹפֶת שְׂאוֹר שֶׁהוּא עִגּוּל גָּדוֹל וְכִי מִשּׁוּם שֶׁטָּח פָּנֶיהָ שֶׁלְּמַעְלָה בְּטִיט יִתְבַּטֵּל כָּל הֶחָמֵץ שֶׁמִּתַּחְתָּיו, וַהֲלֹא יָכוֹל לְגָרֵר הַטִּיט מִלְּמַעְלָה עִם מְעַט הַבָּצֵק שֶׁתַּחְתָּיו וְיִשָּׁאֵר לוֹ הַשְּׁאָר נָקִי. וְגַם לִדְבָרָיו מַאי מַקְשָׁה הַגְּמָרָא טָח אִין לֹא טָח לֹא, לִישַׁנֵּי דְּטָח מְהַנֵּי אֲפִלּוּ בְּלֹא יִחוּד לִישִׁיבָה, וְיִחוּד מְהַנֵּי בְּלֹא טָח.

אֶלָּא וַדַּאי דְּטָח בְּלֹא יִחוּד לֹא מְהַנֵּי, אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (ד״ה אמרי) וּבָעִטּוּר (ח״ב קכב.) שֶׁמַּשְׁמַע לְהֶדְיָא כְּפֵרוּשׁ רַשִׁ״י דְּבָעִינַן תַּרְוַיְיהוּ, וּדְלֹא כַּבַּ״ח: **(סח)** וְאַף דְּמִשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא מוּכָח אֶלָּא כְּשֶׁלֹּא נִפְסַל הֶחָמֵץ שֶׁבְּתוֹכוֹ מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, אֲבָל מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פ״ב הט״ו) שֶׁלֹּא הֶעְתִּיק זֶה כְּלָל סָמוּךְ לְעִנְיַן פַּת שֶׁעִפְּשָׁה, אֶלָּא בִּסְתָמָא כֹּפֶת שְׂאוֹר שֶׁיִּחֲדָהּ לִישִׁיבָה, מַשְׁמַע כִּדְבָרֵינוּ, וְגַם הַגְּמָרָא מְדַמָּה לֵיהּ לְבָצֵק שֶׁבְּסִדְקֵי עֲרֵבָה, וְשָׁם נַמִּי הֲלֹא לֹא מִיפְסַל כְּלָל בַּאֲכִילָה: **(סט)** וְאַף עַל גַּב דִּבְעָלְמָא אֲפִלּוּ בִּטְּלוֹ בְּהֶדְיָא וְחַשְׁבֵיהּ לְעַפְרָא לֹא מְהַנֵּי מִדְּרַבָּנָן, הָתָם מִשּׁוּם דִּלְמָא אָתֵי לְמֵיכַל, הָכָא לֹא שַׁיָּךְ זֶה דְּהָא יִחֲדוֹ לִישִׁיבָה וְגַם מָאִיס: **(ע)** וּבְרַשִׁ״י אִיתָא שָׁם שֶׁטָּח פָּנֶיהָ לְתַקְנָהּ לִישִׁיבָה, מַשְׁמַע דְּרַק לְמַעְלָה בִּמְקוֹם הַמּוֹשָׁב, אָכֵן בְּקָרְבַּן נְתַנְאֵל (פ״ג סי׳ ב אות ש) אִיתָא דִּלְהָרֹא״ש הֵיינוּ מִכָּל צַד, אֲבָל אֵינוֹ מֻכְרָח עַיֵּן שָׁם בָּרֹא״ש: **(עא)** פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״ח): **(עב) טַ״ז** (סק״ח), **וְנִרְאֶה דְּהַטַּ״ז לֹא קָאֵי רַק עַל חָמֵץ שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ אוֹ שֶׁשְּׂרָפוֹ וְכוּ׳, וְלֹא עַל שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה, דְּהֶחָמֵץ שֶׁבִּפְנִים שֶׁל הַכֹּפֶה הֲלֹא רָאוּי לַאֲכִילָה, וְרַק לְעִנְיַן בִּעוּר פְּטָרוּהוּ מִשּׁוּם שֶׁבִּטְּלוֹ:** **(עג)** חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(עד)** דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) שֶׁהֶחָמִיר בְּמַסְקָנָתוֹ אֵינוֹ אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁאַחַר הַחֲרִיכָה הָיָה רָאוּי עֲדַיִן לַאֲכִילַת כֶּלֶב, אֲבָל אִם יָדוּעַ לוֹ שֶׁהַחֲרִיכָה הָיָה בְּיוֹתֵר עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב גַּם הוּא מוֹדֶה: **(עה)** מוּכָח מִפּוֹסְקִים:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סכ״ט) הביא דין זה בדבוקים (ועיי״ש סכ״ח ובקו״א ס״ק טז).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah